

सिक्किम हेराल्ड

सूचना एवम् जन सम्पर्क विभागको वेबसाइट
www.ipr.sikkim.gov.in

Postal Regd. No: WB/SKM/01/13

वर्ष ५३

गान्तोक, (शुक्रवार) ३१ जुलाई, २०२०

अङ्क १८

श्री सोनाम छिरिङ लेप्चाको निधनमा सम्माननीय राज्यपाल तथा मुख्यमन्त्रीको शोक सन्देश

३० जुलाई: राज्यपाल गंगा प्रसादले प्रख्यात लोक संगीतकार पद्मश्री सोनाम छिरिङ लेप्चाको गहिरो शोक व्यक्त गर्नुभएको छ।

उहाँको निधन ९२ वर्षको उमेरमा भएको हो। आफ्नो शोक सन्देशमा राज्यपालले भन्नुभयो, स्व. लेप्चा एक बहुप्रतिभाशाली व्यक्तित्व हुनुहुन्थ्यो। उहाँले लेप्चा समुदायको सांस्कृतिक धरोहरलाई वैश्विक स्तरमा परिचित गराउनमा पुऱ्याएको आफ्नो सक्रिय भूमिका अनि योगदानबाट हजारौं भाविपिढीलाई प्रेरित गर्नुभएको छ।

उहाँले लेप्चा समुदायको संस्कृति अनि पारम्परिक विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनुभएको छ। उहाँको असामयिक निधनका कारण भएको रिक्त स्थानलाई पूरा गर्न धेरै कठिन हुनेछ। सिक्किम तथा दार्जिलिङ पहाडले एक प्रख्यात कलाकार गुमाएका छन्।

राज्यपालले प्रख्यात तथा पद्मश्री लेप्चाको निधनबाट शोकमा डुवेका परिवारका सदस्य, लेप्चा समुदाय अनि उहाँका प्रियजनहरूलाई यस घडीमा ईश्वरले दुःख सहन गर्ने शक्ति प्रदान गरून भनी प्रार्थना गर्नुभएको छ।

राज्यका मुख्यमन्त्री प्रेमसिंह तामाङले पनि प्रख्यात लेप्चा लोक सङ्गीतकारको निधनमा गहिरो शोक व्यक्त गर्नुभएको छ। श्री सोनाम छिरिङ लेप्चा एक लोक संगीतकार, रचनाकार र गीतकार थिए तथा १९६० मा अल इन्डिया रेडियो (एआईआर) मा प्रसारित हुने लेप्चा समुदायका पहिलो व्यक्ति थिए। उहाँ लेप्चा संस्कृतिको प्रवर्धन र पुनर्जीवनका लागि पनि परिचित थिए। उहाँ १९९५ मा प्रतिष्ठित संगीत नाटक अकादमी पुरस्कारद्वारा सम्मानित हुनुभयो र लोक संगीतमा उहाँको योगदानका लागि २०१२ मा भारत सरकारद्वारा पद्मश्रीले पनि सम्मानित हुनुभएको थियो। उहाँ सङ्गीत नाटक टोगोर रत्न पुरस्कारका लागि शीर्ष ५० मा पनि सम्मिलित हुनुहुन्थ्यो, साथै २०२० मा गोरखा क्षेत्रिय प्रशासनले उहाँलाई लाइफटाइम अचीवमेन्ट पुरस्कारपनि प्रदान गरेको थियो। श्री सोनाम छिरिङ लेप्चाका आदिवासी उपकरण र पांडुलिपिहरू साथै पुराना कलाकृतिको सहित कालिम्पोङमा रहेको संग्रहालयको संस्थापक पनि हुनुहुन्थ्यो। उहाँको परिवारप्रति मेरो गहिरो सहानुभूति सहित यस शोकको घडीमा उहाँहरूलाई ईश्वरबाट सहनसक्ने सामर्थ्य प्राप्तहोस भन्ने कामना राख्दछु भनी शोक सन्देशमा जनाउँनुभएको छ।

कोभिड-१९ को कार्ययोजनाको अवलोकनबारे बैठक सम्पन्न

गान्तोक। २७ जुलाई, कोरोना महामारीलाई नियन्त्रण गर्न राज्य सरकारद्वारा विभिन्न प्रयासहरू गर्दै आएको छ। यसैबीच गान्तोकस्थित सम्मान भवनमा राज्य सरकारको कोभिड-१९ माथिको कार्ययोजना अवलोकन गर्न मुख्यमन्त्रीको अध्यक्षतामा विशेष बैठक सम्पन्न भयो। सभामा मन्त्रीमण्डल, मुख्यसचिव, वित्तिय विभागका अतिरिक्त मुख्य सचिव, डीजीपी, विभिन्न सरकारी विभागहरूका प्रमुखहरू, विशेष डीजीपी, एडीजीपी (कानून व्यवस्था) र राज्य प्रशासनका अन्य वरिष्ठ अधिकारीहरूको उपस्थिति थियो। मुख्यमन्त्रीले सभालाई सम्बोधन गर्नुहुँदै बर्तमान परिस्थितिसित जुड्न राज्य सरकारका प्रभावकारी समन्वय कार्यको जानकारी दिनुभयो। उहाँले सञ्चार माध्यमहरूमा अफवाह फैलिरहेको उल्लेख गर्नुहुँदै अगावै विद्यमान चुनौतिमाथि सोशल मीडियाहरूमा चलिरहेको अफवाहले अतिरिक्त चुनौति थपिरहेको बताउनुभयो। आधिकारिक सूत्रबाट प्राप्त सही र वास्तविक खबर मात्र प्रसार गर्ने आवश्यकतालाई मुख्यमन्त्रीले भन्नुभयो, प्राप्त सूचना खबर तथा जानकारीलाई पोस्ट गर्न वा प्रसार गर्न अघि सम्बन्धित विभागसित अधोपान्त सत्यपित गरिनुपर्छ। यदि कसैलाई पनि झुटो खबर सोशल मीडिया, इलेक्ट्रोनिक मीडिया वा कुनै पनि रूपमा फैल्याइएको पाइएको सरकारले कडा कारवाही गर्नेछ भनी मुख्यमन्त्रीले सभामा बताउनुभयो।

राज्यमा वर्तमान शिक्षाको स्थिति, भविष्यमा डिजिटल शिक्षाको मार्गचित्रबारे विशेष सभा सम्पन्न

२८ जुलाई, कोभिड-१९ ले संसारमा धेरै प्रभाव पारेको छ। मानिसले यस अघिको बाँचे जीवनशैलीलाई बिर्सीएर अर्का नवीन परिपाटीमा जीउनुपर्ने अवस्था सृजना भएको । कोभिड १९-को महामारीको कारणले शारीरिक दुरीत्व कायम राख्नुपर्नेहुँदा धेरै क्षेत्रमा व्यापक असर परेको छ। यस्तैप्रकार शिक्षा क्षेत्र पनि धेरै प्रभावित बनेका छन्। राज्यमा वर्तमान शिक्षाको स्थिति, भविष्यमा

डिजिटल शिक्षाको मार्गचित्रबारे बहस र छलफल गर्न सम्मान भवनमा एक विशेष सभा आयोजना गरेको थियो। वैश्विक महामारीको कारण शिक्षा र विद्यार्थीहरूको शिक्षाको अधिकारमाथि गम्भीर प्रभाव परेको छ। डिजिटल तथा अनलाइन कक्षा मात्र विकल्प रहेका छन्। उक्त सभाको

रहल पृष्ठ २ मा....

खाद्य तथा लोकापूर्ति विभागसित मुख्यमन्त्रीको बैठक

गत २७ जुलाईको दिन राज्यमा खाद्यापूर्तिको अवस्थाबारे जानकारी लिन मुख्यमन्त्री पि.एस.तामाङको अध्यक्षतामा सम्मान भवनमा बैठक सम्पन्न भयो। राज्यमा खाद्य भण्डारणमा कति छ भन्नेबारे जायजा लिनलाई उक्त सभा डाकिएको थियो। सो सभामा खाद्य तथा नागरिक आपूर्ति विभागका मन्त्री अरुण उप्रेती, मुख्य सचिव एससी गुप्ता, अतिरिक्त मुख्य सचिव (बित्तिय) भीबी पाठक, विभागीय सचिव एलबी छेत्री र अन्यको उपस्थिति थियो।

रहल पृष्ठ २ मा....

कोविड १९ प्रकोपको समयमा सुरक्षाको निम्ति प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने उपायहरू

कोविड १९- को प्रकोपको कारण आज विश्वभरी मानिसहरू पीडित छन्। यस्तो विकट स्थितिमा प्रकृतिक रक्षा प्रणाली (**immunity**) बढाउनले शरीरलाई स्वास्थ्य राख्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। हामी सबैलाई ज्ञात भएकै कुरा हो कि रोकथाम नै उपचार भन्दा उत्तम हो। कोविड १९ को निवारणको निम्ति अहिलेसम्म कुनै दवाई अनि खोपहरू विकसित भएको छैन, तसर्थ यस प्रकोपबाट बाँच्नको निम्ति निवारक उपायहरू अपनाउन सके राम्रो हुनेछ।

आयुर्वेद जीवनको विज्ञान भएकोले सुस्वास्थ्य र आनन्दित जीवनको निम्ति प्रकृतिक वरदानको प्रचार गर्दछ। आयुर्वेदले सुस्वास्थ्य जीवनको निम्ति रक्षात्मक हेरचाहको अवधारण दिनचार्य-दैनिक नियम ऋतुचार्य-मौसमी नियमबाट लिएको हो। यो वनस्पति आधारित विज्ञान हो। प्रत्येक व्यक्तिले आफ्नो प्रतिरोधात्मक क्षमताको विकास गरे पश्चात मात्र स्वसचेतना, स्वजागृत अनि स्व-सामञ्जस्यता कायम राख्न सक्ने कुरा आयुर्वेदिक शास्त्रीय शास्त्रमा जोर दिएको छ।

आयुष मन्त्रालयले श्वासप्रश्वास स्वास्थ्यलाई विशेष सन्दर्भ गर्दै रक्षात्मक स्वास्थ्य उपायहरू र प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउनको निम्ति निम्नलिखित निर्देशनहरू जारी गरेको छ। यो स्वास्थ्य रक्षाका उपायहरू आयुर्वेद साहित्य अनि वैज्ञानिक प्रकाशनहरूद्वारा समर्थित छन्।

साधारण उपायहरू

- १ दिनभरी तातो पानी पिउने।
- २ नियमित योगासना, प्रणायाम गर्ने अनि आयुष मन्त्रालयद्वारा दिएको सुझाउ अनुसार ३० मिनट ध्यान गर्ने।
- ३ हल्दी, जीरा, धनिया अनि लसुन जस्ता मसलाहरू खानामा प्रयोग गर्ने।

आयुर्वेदिक रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने उपायहरू

- १ बिहान दैनिक रुपमा एच चमच्च च्यवनप्राश खाने। मधुमेहको रोगीहरूले चिनीमुक्त अथवा शुगरफ्री च्यवनप्राश लिनुपर्ने,
- २ दिनमा एक दुईपल्ट हर्बल चिया पिउने अनि तुलसी, दालचिनी, कालोमरिच, सुखा अदुवा अनि मुनाक्काले बनाएको काढा पिउने। स्वाद बढाउनको निम्ति गुँड अनि निम्बुको रस प्रयोग गर्न सकिनेछ।
- ३ १५० एम.एल गरम दूधमा आधा चमच्च हल्दी मिलाएर दिनमा एक अथवा दुईपल्ट पिउने।

सरल आयुर्वेदिक उपायहरू

- १ बिहान अनि बेलुकी नाकको दुवैवटा प्वालमा तिलको तिल अथवा नरीवलको तेल अथवा घीउ लाउने।
- २ एक चमच्च तिल अथवा नरीवलको तेल मुखमा हाल्ने, यसलाई नपिएर मुखमा दुई तीन मिनट राखेर फ्याँक्ने, यसपश्चात मन तातो पानीले मुख पखाल्ने। यो प्रकृया दिनमा एक अथवा दुईपल्ट गर्न सकिनेछ।

सुखा खोकी अथवा घाँटी दुखेमा

- १ दिनमा एक पल्ट पुदिनाको पात अथवा अजवाइन पानीमा उमालेर पानीको भाप लिने।
 - २ सुखा खोकी अनि घाँटी दुखेमा त्वाड अनि गुँड अथवा मह मिलाएर दिनमा दुई अथवा तीनपल्ट जति पिउने
- यी उपायहरूले विशेष गरी सुखा खोकी अनि घाँटी दुखेकोमा आराम दिँदछ। तथापि लक्षण गम्भीर रहेमा डाक्टरकोमा जाँच गराए उत्तम हुनेछ।

माथिका उपायहरू व्यक्तिको सुविधाअनुसार सम्भव हदसम्म अनुसरण गर्न सकिन्छ। यी उपायहरूले संक्रमण रोकनको निम्ति व्यक्तिको प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने हुनाले देशभरीका प्रतिष्ठित वैद्यहरू क्रमैले पद्म श्रीवैद्य पी.आर कृष्णकुमार, कोयमबटुर, पद्म भूषण वैद्य देवेन्द्र त्रिगणा, दिल्ली, वैद्य पी.एम. वरियर, कोटाक्कल, वैद्य जयन्त देवपूजारी, नागपूर, वैद्य विनयय वेलामर, थाने, वैद्य बी.एस.प्रसाद, बेलगाम, पद्मश्री वैद्य गुरदीप सिंह, जामनगर, आर्चाय बालकृष्णाजी, हरिद्वार, वैद्य एम.एस बाघेल, जयपूर, वैद्य आर.बी. द्विवेदी, हरदोइ युपी, वैद्य के.एन.द्विवेदी, वाराणसी, वैद्य राकेश शर्मा, चन्दीगढ, वैद्य अभिचल चिट्टोपाध्याय, कोलकोता, वैद्य तनुजा नेसारी, दिल्ली, वैद्य सञ्जीव शर्मा, जयपूर, वैद्य अनुप थाकर, जामनगर आदिको सुझाउ अनुसार सिफारिश गरिएको हो।

अस्वीकरण- माथि उल्लेखित रक्षात्मक सुझाउहरूले कोभिड १९-को उपचारको दावी गर्न सक्दैन।

अब लक्षण नदेखिएका रोगीहरूलाई कोभिड केयर सेन्टरमा पठाइने

गान्तोक, २५ जुलाई। कोभिड-१९ को रिपोर्टलाई हेरेर लक्षण नदेखिएका मामिलाहरूलाई विभिन्न महकुमा क्षेत्रमा अवस्थित कोभिड-१९ केयर सेन्टरहरूमा सारिने अनि ती कोभिड-१९ केन्द्रहरूबाट लक्षण देखिएका मामिलाहरूलाई मात्र एसटीएनएम-मा सारिनेछ। अखिलम्ब तरिकामा रोगीहरूको स्वास्थ्य लाभ सुनिश्चित गर्न ती कोभिड केयर सेन्टरहरूमा धेरै न्यूट्रेन भएका खानाको आवश्यकता पर्दछ। त्यसैले पूर्व जिल्ला प्रशासनले ब्रेक फास्ट, दिउँसोको खाजा, रातिको खाना अनि चिया आदि पहिलाको आहारमा अतिरिक्त एक लिटर दूध, फलफूल अनि एक बोतल मिमरल वाटर थप्ने निर्णय लिएको छ।

यदि कसैले पनि यी खानामा चीजहरू नपाएको खण्डमा कोभिड केयर सेन्टरहरूका प्रभारी अथवा सम्बन्धित एसडीएम-लाई शिकायत गर्न सक्नेछन्। यहाँ उल्लेख गरिन्छ कि यो व्यवस्था कोभिड केयर सेन्टरहरूका लागि हो तर क्रोएन्टाइन सेन्टरका लागि होइन जहाँ पहिलाकै आहार प्रणाली निरन्तर रहनेछ।

खेल विभागको अनलाइन सभामा विभिन्न खेल कार्यक्रम तथा विद्यमान परियोजनाहरूबारे चर्चा

२५ जुलाई : खेल तथा युवा मामिला विभाग मन्त्री कुङ्गा निमा लेप्चाको अध्यक्षतामा खेल तथा युवा मामिला विभागको अनलाइन सभा सम्पन्न भयो।

विभागीय सचिव कुबेर भण्डारीद्वारा स्वागत सम्बोधन प्रस्तुतसँगै अतिरिक्त निर्देशक (मुख्यालय) डोमा छिरिड भोटियाद्वारा सभाको सञ्चालन गरियो।

सभामा मुख्य अभियन्ता एल.शोर्पा, अतिरिक्त सचिव एवं राज्य नोडल अफिसर (एनएसएस) सुचित्रा रसाइली, अतिरिक्त मुख्य अभियन्ता मिलन प्रधान, संयुक्त सचिवहरू, उप सचिवहरू, सह सचिवहरू, मुख्यालय, जिल्ला अनि ब्लकका प्रशिक्षकहरू अनि शारीरिक शिक्षा विषयका शिक्षक-शिक्षिकाहरू सहित लगभग एक सय जनाले अंशग्रहण गरेका थिए।

उक्त सभामा विभिन्न बुँदामाथि चर्चा परिचर्चा गरियो जस अन्तर्गत कोभिड-१९ लकडाउन अवधि विभिन्न खेल स्पर्धाहरूको अनलाइन तालिम, जिल्ला अनि ब्लक-हरूमा अधिकारीहरूको जिम्मेवारी तथा शान्ति अनि विकासका लागि खेल, खेला इण्डिया परियोजना अन्तर्गत राज्यमा खेल पूर्वाधार विकासको स्थिति, आउँदो २९ अगस्त २०२०-मा राष्ट्रिय खेल दिवस पालन गरिने, स्पोर्ट एकाडेमी, कोभि-१९ प्रकोपसित जुझन मस लकडाउन अवधि राष्ट्रिय सेवा योजना (एनएसएस)द्वारा गरिएको पहल अनि फीट इण्डिया मुभमेन्ट आदि विषय रहेका थिए।सम्बन्धित सदस्यहरूले पोवर पोइन्ट प्रेजेन्टेशनको सहयोग लिएर फीड खेल कार्यक्रमहरू जस्तै इण्डिया अनि हाल भइरहेका खेल पूर्वाधार परियोजनाहरूबारे बताए।

राज्य एनएसएस प्रकोष्ठ, एसएनओ सुचित्रा रसाइलीले राज्य भरी नै सेनिटाइजेशन कार्यक्रम तर्फ एनएसएस स्वयंसेवकहरूको प्रयास तथा कोभिड-१९ प्रकोप अवधि एनएसएस युवाद्वारा निर्वाह गरिएको अवरूद्ध भूमिकाबारे प्रकाश पारिन्। यस अतिरिक्त उहाँले भर्खर खेल तथा

रहल पृष्ठ ४ मा....

खाद्य तथा लोकापूर्ति विभागसित.....

सभामा प्रधानमन्त्री गरीब कल्याण अन्न योजना, आत्मनिर्भर योजना र भारत सरकारका अन्य योजनाहरूबारे बिस्तृतरूपमा चर्चा गरियो। लक डाउनको समयमा जिल्लागत रूपमा आवश्यक खाद्य सामाग्रीको आपूर्ति-वितरण साथै अहिले राज्यमा आवश्यक सामग्रीको वितरणबारे जायजा लिनुभयो। राज्यको प्रत्येक स्थानमा आवश्यक सामाग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने मुख्यमन्त्रीले विभागलाई निर्देशन दिनुभयो। विशेष गरी वञ्चित खण्डको लाभ को निम्ति सरकारी सबै योजनाहरू प्रभावकारी ढङ्गमा लागू गर्ने विभागलाई आदेश दिनुभयो। विभिन्न योजनाको लाभहरू वितरणको निम्ति विभागले विधायकहरूसित तालमेल गरी सही लाभार्थीको चयन प्रक्रिया पूरा गर्ने मुख्यमन्त्रीले सुझाउ दिनुभयो। वर्तमान मनसुन ऋतुलाई ध्यानमा राख्दै,साथै महामारीको स्थितिमा राज्यमा पर्याप्त अतिरिक्त खाद्यन्न पनि भण्डारणमा राख्ने मुख्यमन्त्रीले विभागलाई निर्देशन दिनुभयो।

राज्यमा वर्तमान शिक्षाका.....

पूर्वाधारमा मुख्यमन्त्रीले सबैलाई स्वागत जनाउँनुहुँदै राज्य सरकारले आईटी क्षेत्रको सर्वोत्तम स्तरमा सदुपयोग गरेको बताउनुभयो। डिजिटल सम्पर्कताले प्रभावकारी भूमिका निभाएको छ र यसलाई एउटा माध्यमको रूपमा भविष्यतर्फ पनि अगाडि बढाएर लैजान सकिन्छ। उहाँले राज्यमा स्वतन्त्र बीएसएनएल प्रशासनिक नियन्त्रण केन्द्रको निम्ति अनुमोदन प्राप्त भइसकेको कुरा बताउँनुहुँदै यसले इन्टरनेट सम्पर्कता सुधार गर्ने र ई- गभर्नेन्सको लक्ष्य २०२२ सम्ममा हासिल गर्ने बताउनुभयो। यो केन्द्रले दिएको प्रस्ताव हो। उहाँले सर्वाङ्गिन विकासको निम्ति प्रविधिलाई आत्मसात गरेर समयसितै अगाडि बढ्ने कुरामा जोड दिनुभयो। उहाँले कोभिड-१९ को कारण आफ्नो सेवामा नरहेका शिक्षकहरूलाई पनि आफ्नो जीपीयूमा लक्षणरहित कोभिड मामिलाका व्यक्तिहरूको , तिनीहरूले आवश्यक स्वास्थ्य सुरक्षाका प्रावधानहरू र दिशानिर्देशन पालन गर्दैछन् कि छैनन् भनेर निरीक्षण गर्ने प्रस्ताव दिनुभयो। शिक्षकहरूले जागरूकता बढाउने,शिक्षित गर्ने ,जानकारी दिने र बिमारीहरूलाई नियमित रूपले आफ्नो सेवा दिन सक्छन् भनी मुख्यमन्त्रीले बताउनुभयो। यद्यपि, शिक्षकहरूलाई यस क्षेत्रमा पठाउन अधिनै रोग तथा सुरक्षाका उपायहरूबारे राम्रोसित अबगत गराइएको हुनुपर्छ भनी मुख्यमन्त्रीले बताउनुभयो। यसमा एक परिवार एक रोजगार -का कर्मचारीलाई पनि शिक्षकहरूको सहयोगको निम्ति खटाउनसकिने मुख्यमन्त्रीले बताउनुभयो। उहाँले शिक्षाको अपरम्परागत प्रविधितर्फ अगाडि बढ्दै सोरेड साइन्स कलेजमा अधिक शोष-आधारित पद्धतिहरूमार्फत पर्यावरण विज्ञान, जलवायु परिवर्तन, हिमालय अध्ययन आदि विषय समावेश गरी यसलाई उत्कृष्टताको एउटा केन्द्र बनाउनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले निकट भविष्यमा राज्यमा स्कूलहरू चालू भएको खण्डमा विद्यार्थी, शिक्षक ,ब्याख्याताहरू फर्किनसक्छन् भन्नुहुँदै अगावै एउटा एसओपी तयार गर्ने विभागलाईनिर्देशन दिनुभयो। लकडाउनको बेलामा स्कूलहरूको मरम्मत कार्य पूरा गर्नुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले डिजिटल शिक्षाको मामिलालाई लिएर शिक्षा विभागलाई आईटी विभागसित सभा बसेर समस्या सुल्झाउने तरिका निकाल्ने भन्नुभयो। सभालाई शिक्षा विभागका सचिवले सम्बोधन गर्नुहुँदै कक्षा सञ्चालन गर्न बैकल्पिक माध्यमहरूमा इन्टरनेट सम्पर्कताको कमी सबैभन्दा ठूलो अड्चन बनेको जानकारी दिनुभयो। उहाँ अनुसार शहर-बजारदेखि ओझेलमा पर्ने सबैजसो ठाउँहरूमा सम्पर्कताको समस्या छ। यो स्थितिबाट जुझ्न यस्ता क्षेत्रका विद्यार्थीहरूलाई अगावै रिर्कड गरिएको पाठ्य सामग्री उपलब्ध गराउने गरिएको छ। विभागले अभिभावकहरूसित स्कूल सञ्चालनबारे राय लिने पहल गरेको विषयमा पनि उहाँले प्रकाश पार्नुभयो। मुख्य सचिवले सभाले सम्बोधन गर्नुहुँदै इन्टरनेट सम्पर्कताको मामिलाहरूले सुधार गर्न सकिने बताउनुभयो। उहाँले वैकल्पिक प्लेटफार्महरूको प्रवेश गर्ने सुझाउ पनि दिनुभयो। सभामा शिक्षा विभागीय मन्त्री केएन लेप्चा लगायत अन्य अधिकारीहरू पनि उपस्थिति रहेको थियो।

संयुक्त राष्ट्रको उच्चस्तरीय राजनीतिक मञ्चमा नीति आयोगद्वारा भारतको दोस्रो स्वैच्छिक राष्ट्रिय समीक्षा प्रस्तुत

कार्वाहीपूर्ण दसक : एसडीजीलाई वैश्विकदेखि स्थानीयसम्म पुर्याउँदै नामक प्रतिवेदनको लोकार्पण

नयाँ दिल्ली, १३ जुलाई, २०२०। नीति आयोगद्वारा संयुक्त राष्ट्र उच्च स्तरीय राजनीतिक मञ्चमा (एलएचपीएफ) वहनीय विकासको सम्बन्धमा दोस्रो स्वैच्छिक राष्ट्रिय समीक्षा (भीएनआर) प्रस्तुत गरियो। संयुक्त राष्ट्रको १७ वटा वहनीय विकास लक्ष्यको प्रगति र अनुगमनको सम्बन्धमा एचएलपीएफ सबैभन्दा अग्रपङ्क्तिको अन्तरराष्ट्रिय मञ्च हो। नीति आयोगका उपाध्यक्ष डा. राजीव कुमारद्वारा उक्त भीएनआर प्रस्तुत गरियो। 'कार्वाहीपूर्ण दसक : एसडीजीलाई वैश्विकदेखि स्थानीयसम्म पुर्याउँदै' शीर्षकमा तयार भारतको भीएनआर २०२० प्रतिवेदन नीति आयोगका उपाध्यक्ष डा. राजीव कुमार, नीति आयोगका सदस्य डा. भीके पाउल, नीति आयोगका सीईओ अमिताभ कान्त तथा सल्लाहकार श्रीमती संयुक्त समादरद्वारा लोकार्पण गरियो। कोभिड-१९ महामारीको कारण परोक्ष रूपमा आयोजित एचएलपीएफमा, १० देखि १६ जुलाईबीच ४७ वटा सदस्य राष्ट्रले भीएनआर प्रस्तुत गर्नेछन्।

संयुक्त राष्ट्रको आर्थिक एवं सामाजिक परिषदको (ईसीओएसओसी) तत्वावधानमा एचएलपीएफको जुलाई महिनामा आठ दिनको निमित्त एचपीएलएफको वार्षिक बैठक हुने गर्दछ। एचएलपीएफमा सदस्य राष्ट्रहरूद्वारा प्रस्तुत गरिने भीएनआर कार्यसूत्र २०३० तथा एसडीजीको कार्यान्वयनको प्रगति र समीक्षासित सम्बन्धित महत्त्वपूर्ण घटक हो। राष्ट्रहरूको नेतृत्वमा समीक्षा स्वैच्छिक हुनका साथै सफलता, चुनौती र पढिएका पाठहरू लगायत अनुभूतिहरू साझा गर्न बैठक केन्द्रित हुने गर्दछ। मुलुकको भीएनआरको तयारीले विभिन्न सम्बन्धित हितधारकको सहभागितासहित साझेदारीको मञ्च पनि प्रदान गर्दछ। नीति आयोगद्वारा भारतको पहिलो भीएनआर २०१७ मा तयार गरिएको थियो।

भारतको भीएनआर २०२०

भारतले बङ्गलादेश, जर्जिया, केन्या, मोरोक्को, नेपाल, नाइजर, नाइजेरिया र युगाण्डासहित दोस्रोपटक आफ्नो भीएनआर प्रस्तुत गर्यो। प्रस्तुतिमा लघु चलचित्र पनि सामेल रहेको थियो, जसमा दोस्रो भीएनआरको प्रक्रियागत पक्षका साथै सहस्राब्दी विकास लक्ष्यको (एसडीजी) क्षेत्रमा गरिएका प्रमुख प्रगतिहरू अन्तर्भुक्त गरिएका छन्।

आफ्नो सम्बोधनमा डा. राजीव कुमारले महामारीको सामना गरिरहेका सबै देशप्रति सहानुभूति व्यक्त गर्दै

आत्मनिर्भर भारत अभियान अन्तर्गत भारतको प्रतिक्रियाको विशेषताहरू प्रकाश पारे। 'हामी सबैले वर्ग अनि भेदलाई टाढा राख्दै विद्यमान स्थितिलाई एसडीजीको लक्ष्य हासिल गर्ने दिशामा प्रगतिलाई गति प्रदान गर्न अवसरमा परिणत गर्न एकजुट हुनुपर्नेछ,' नीति आयोगका उपाध्यक्षले भने।

देशमा अन्तिम व्यक्तिगत पुत्रे प्रयासबारे बोल्दै डा. कुमारले भारतमा बहुआयामिक गरीबी घटाउन, खाद्य सुरक्षा उपलब्ध गराउन, सबैका लागि शिक्षा प्रदान गर्न, बिजुलीको सर्वव्यापी पहुँच सुनिश्चित गर्न, सफा खाना पकाउने ग्यासका साथै स्वच्छताको सुविधा प्रदान गर्नका अतिरिक्त ५० करोडभन्दा धेरै नागरिक समेट्ने विश्वकै सबैभन्दा बृहत् स्वास्थ्य बीमाको परिचालन गरेको कुरा पनि आफ्नो सम्बोधनमा उल्लेख गरे।

'विद्यमान कदमलाई कायम राख्दै दीर्घगामी रूपान्तरणका लागि एसडीजीको लक्ष्य सम्बन्धी प्रगतिलाई गति प्रदान गर्ने नयाँ पहल गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं। यस प्रयासमा समकक्षी अध्ययन तथा ज्ञान साझा गर्ने विषयले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नेछ, जुन कुरा हामीले राज्य अनि केन्द्र शासित प्रदेशहरूमाझ प्रोत्साहित गरिरहेका छौं,' नीति आयोगका सीईओ अमिताभ कान्तले भने।

भारतको यस वर्षको भीएनआरमा 'समग्र समाज'लाई समेट्ने हिसाबले नाट्यकारी रूपान्तरण ल्याइएको छ। नीति आयोगले राज्य अनि स्थानीय शासन, नागरिक समाज सङ्गठन, स्थानीय समुदाय तथा समतमय स्थितिमा रहेका मानिसहरूका साथै निजी क्षेत्रलाई पनि साथमा लिएर यसको निमित्त काम गरेको थियो। यसै प्रक्रिया अन्तर्गत, नीति आयोगद्वारा भारतमा संयुक्त राष्ट्र तथा नागरिक समाज सङ्गठनसँग साझेदारी गर्दै परामर्शी प्रक्रिया चलाएको थियो, जहाँ, ५० राष्ट्रिय र राज्यका साथमा महिला, बाल-बालिका, बूढा-पाका, दिव्याङ्ग, एचआइभीग्रस्त मानिसहरूका साथै अन्यहरू गरी चौध जनसङ्ख्या समूहबाट एक हजारभन्दा धेरै सीएसओ सामेल गरिएको थियो।

'हालमा आएर अन्तरराष्ट्रिय सहकार्य पहिलेभन्दा अझ धेरै महत्त्वपूर्ण बनेर गएको छ,' नीति आयोगका उपाध्यक्षले आफ्नो सम्बोधनमा भने। अन्तरराष्ट्रिय सौर गठबन्धन (आइएसए), आपदा प्रत्यास्थी पूर्वाधार गठबन्धन (सीडीआरआइ) तथा सेण्डाई तन्त्र, संयुक्त राष्ट्र मरुस्थलिकरण विरुद्ध सङ्घर्ष अभिसन्धि (युएनसीसीडी) लगायत पेरिस जलवायु

सम्झौता जस्ता वैश्विक मञ्चलाई प्रवर्तन गर्न भारतले खेलिरहेको अग्रणी भूमिकाबारे पनि उनले प्रकाश पारे।

समीक्षा प्रतिवेदन प्रस्तुतिपछि सदस्य राष्ट्रहरू जस्तै ईक्युएडोर र बङ्गलादेश तथा नागरिक समाज सङ्गठनद्वारा अक्षय ऊर्जा, वित्तीय समावेशन तथा सरकारको भावी वचनबद्धताबारे रणनीतिबारे प्रश्न राखे।

कार्वाहीपूर्ण दसक : एसडीजीलाई वैश्विकदेखि स्थानीयसम्म पुर्याउँदै

भारतको भीएनआर २०२० प्रतिवेदन पनि यस अवसरमा लोकार्पण गरियो। प्रतिवेदनमा कार्यसूत्र २०३०को भारतमा अङ्गीकरण एवं कार्यान्वयनको विस्तृत लेखाजोखा प्रस्तुत गरिएको छ। एसडीजीको १७ वटा लक्ष्यमा प्रगतिको समीक्षा प्रस्तुत गर्नुबाहेक, प्रतिवेदनमा नीतिगत पहलका साथै अनुकूल परिवेश, भारतद्वारा एसडीजीलाई स्थानीय रूप दिने पहलका अतिरिक्त कार्यान्वयनका माध्यमहरूको सुदृढिकरणहरूमाथि पनि विस्तारका साथ चर्चा गरिएका छन्।

प्रतिवेदनमा सीएसओद्वारा देशको हरेक कुनासम्म चलाइएको समुदायकमुखी परामर्शबाट जुटाइएका तथ्याम, ज्ञान तथा विश्लेषणको निष्कर्षको रूपमा एउटा अलग अध्याय पनि सामेल गरिएको छ। अध्यायमा नागरिक समाज, गैर सरकारी तथा सामुदायिक सङ्गठनका हितधारकहरूद्वारा व्यक्त गरिएका प्रमुख चिन्ताका साथै सिफारिशहरूको सारांश पनि प्रस्तुत गरिएको छ। यसै गरी कारोबार एकीकरणको अध्यायमा कारोबार एवं निजी क्षेत्रले कार्वाहीपूर्ण दसकमा खेल्नुपर्ने महत्त्वपूर्ण भूमिकाबारे प्रकाश पारिएको छ।

एसडीजीका लागि विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तनलाई टेवा प्रदान गर्नुपर्ने, तथा एसडीजीको लागत एवं वित्तपोषण, कार्यान्वयनको माध्यम सुदृढ बनाउने दुई आधार हुन्, जसलाई यस वर्षदेखि शुरु गरिएको छ।

एसडीजीलाई वैश्विकदेखि स्थानीय स्तरसम्म पुर्याउने ध्येयवाक्य अनुरूप, लक्ष्यको हिसाबले एसडीजीको प्रगति पनि विविध असल कार्यप्रणाली तथा राज्य र यसमा पनि विशेष महत्त्वकाक्षी जिज्ञाको हस्ताक्षेपको परिणामी सफल गाथाहरूका उदाहरण पनि यसमा सोमल गरिएका छन्। राष्ट्रिय साथै राज्य स्तरमा एसडीजीको अङ्गीकरण एवं निगरानीको कार्यभार नीति आयोगमाथि छ।

भारतको भीएनआर २०२०-ले समग्र समाजलाई समेट्दै वहनीय विकास लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्ने प्रतिबद्धतातर्फ नीति आयोगको प्रयास प्रदर्शित गर्दछ। (पीआइबी)

विज्ञको सुझाव : कोरोना संक्रमणबाट सञ्चारकर्मी कसरी बच्ने ?

डा. रवीन्द्र पाण्डे

कोरोना भाइरस संक्रमण महामारीको कारण अमेरिका, ब्राजिल, बेलायत, स्पेन लगायतका देशमा ५ मईसम्म ६४ जना पत्रकारको मृत्यु भएको छ भने हजारौं पत्रकार गम्भीर रूपमा संक्रमित भएका छन्।

स्वास्थ्यकर्मीजस्तै सञ्चारकर्मी पनि जोखिम वर्गमा पर्छन्। स्थलगत रिपोर्टिङदेखि नजिकको दूरीमा रहेर अन्तर्वार्ता लिनुपर्दा संक्रमण सार्ने सम्भावना धेरै हुन्छ। संक्रमणबाट आफू बच्न, अन्य व्यक्तिलाई संक्रमण नसार्न तथा घरमा संक्रमण बोकेर नजानको लागि अत्यन्तै सतर्क रहेर आफ्नो काम गर्नु जरुरी छ। मिडिया हाउसको सवारीसाधन अत्यन्त व्यस्त हुने तथा धेरैले प्रयोग गर्ने भएकाले प्रत्येक पटक गाडीलाई साबुनपानी, क्लोरिन पानी, सोडियम हाइपोक्लोराइड वा ७०% अल्कोहल कन्टेन्ट निर्मलीकरण गर्ने पदार्थले सफा गर्नुपर्दछ। प्रयोग गर्नुपूर्व र प्रयोग गरेपछि माइक्रोफोन, मोबाइल फोन, क्यामेरा, कलम, कि रिड, घडी, ब्याग आदिलाई उल्लेखित स्यानिटाइजरले सफा गरेर सफा टाबलले धुनु पर्दछ। कोरोना रोकथामका ४ मन्त्र पत्रकारले पनि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। बाहिर निस्कँदा सही तरिकाले सधै मास्क, चस्मा तथा पञ्जा लगाउने, हरेक अवस्थामा ६ फिटको भौतिक दूरी कायम गर्ने, सकभर भीडभाडमा नजाने तथा नियमित रूपमा हात धुने बानीलाई जीवनशैलीको अंग बनाउनु जरुरी छ।

रेलिङ, शौचालयको ह्याण्डल, चुकल तथा अन्य ठाउँमा छुँदा त्यसलाई सफा गर्ने एवं प्रयोग गरेपछि साबुनपानीले हातधुने बानी बसाल्नुपर्छ। जहाँ पायो त्यहाँ नछुने, आँखा, नाक र मुखमा हात लैजाने बानी हटाउने एवं हरेक स्टाफलाई सुरक्षा सतर्कता पालन गराउने अभ्यास गर्नुपर्छ। १ जनाले मात्र लापरवाही गरेमा धेरैलाई संक्रमणको जोखिम हुने भएकाले सबै स्टाफको सुरक्षामा ध्यान दिनु जरुरी छ। अन्तर्वार्ता तथा रिपोर्टिङ गर्दा आफू र आफ्ना सामान ६ फीटको दूरीमा राखेर कुरा गर्नुपर्छ।

शंकास्पद ठाउँमा आफ्नो ब्याग, क्यामेरा, क्यामेराको स्ट्याण्ड भुइँमा नराखेर आफैँले भिर्नु उपयुक्त हुन्छ। बस्ने बेलामा कम्तिमा बीचमा २ सिट खाली राखेर बस्दा भौतिक दूरी कायम हुन्छ। अन्तर्वार्ता वा फिल्ड रिपोर्टिङको लागि बढीमा २ जना मात्र जाने अभ्यास गर्नु सुरक्षित हुन्छ। आफ्नो खलतीमा ह्याण्ड स्यानिटाइजर राखेर हातलाई र आफ्ना साधनलाई पटक-पटक सफा गर्नु जरुरी छ।

रुघा, खोकी, ज्वरो लगायतका कुनै पनि समस्या देखिएमा घरमा आराम गर्नुपर्दछ कहिल्यै पनि भोको पेटमा रिपोर्टिङ गर्न जानु हुँदैन। पोषिलो खाना खाने, पटक-पटक प्रशस्त पानी पिउने, समयमा खाजा खाने, आराम गर्ने, बाहिर एक्सपोज भएका कपडा दैनिक धुने तथा घर पुगेपछि आफ्ना सामान र कपडा धोएर, नुहाएर मात्र परिवारजनलाई भेट्नु सुरक्षित हुन्छ।

धेरैजसो सञ्चारकर्मीको ढिलो सुत्ने बानी हुन्छ। स्वस्थ रहन तथा रोगसँग लड्ने क्षमता बढाउनको लागि रातिमा ८-९ घण्टा सुत्नु आवश्यक हुन्छ।

आफूले कुराकानी गर्ने व्यक्तिलाई रुघाखोकी वा ज्वरो छ भने वैकल्पिक व्यक्ति खोज्नु वाञ्छनीय हुन्छ। सकभर कुराकानी गर्दा चर्को बोल्ने कामलाई प्रश्रय दिनु हुँदैन। जोडले बोल्दा संक्रमितको मुखबाट भाइरसको लोड धेरै बाहिर आउने सम्भावना हुन्छ। आफ्नो कार्यालय तथा कुराकानी गर्ने ठाउँमा झ्यालढोका खुला राखेर भेन्टिलेसनको पर्याप्त व्यवस्था गर्नुपर्छ। बन्द कोठामा भाइरस लामो समय रहन्छ। कार्यक्षेत्रको भुइँ, टेबुल, कुर्सी, कम्प्युटर आदिलाई दिनको २ पटक राम्रोसँग सफा गरेर संक्रमणरहित बनाउनु पर्दछ।

अहिलेको डिजिटल दुनियाँमा सकभर प्रत्यक्ष भेट्नुभन्दा भर्चुअल कुराकारी गर्नु सुरक्षित हुन्छ। सरकार वा अन्य निकायले प्रेस सम्मेलन गर्दा डिजिटल प्रविधि अपनाउने तथा पत्रकारले पनि डिजिटल माध्यमबाट प्रश्न सोध्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ। स्थलगत रिपोर्टिङ पनि प्रविधिबाट गर्नु सुरक्षित हुन्छ।

घरमा ज्येष्ठ नागरिक, दीर्घबिरामी, गर्भवती तथा सुत्केरी भएमा उहाँहरूसँग ६ फीटको भौतिक दूरी कायम गर्नुपर्छ।

कोरोना संक्रमण लक्षणविहीन हुनसक्ने तथा लक्षण देखिनुपूर्व अरुलाई सार्ने सम्भावना धेरै भएकाले सधै सजगता अपनाउनुपर्दछ।

कोरोना संक्रमणको कारण भएको आर्थिक हानी, सीमित कमाइ, परिवार पाल्नुपर्ने दायित्व तथा सधै पीडायुक्त समाचारमा व्यस्त रहँदा चिन्ता, तनाव, असुरक्षाबोध हुँदै डिप्रेसन हुनसक्छ। यो अवस्था रोकथाम गर्नको लागि सधै सकारात्मक सोच्ने, वास्तविकतालाई आत्मसात गर्ने, तनाव न्यूनीकरण गर्ने उपाय अवलम्बन गर्ने तथा भविष्यप्रति आशावादी हुनुपर्दछ। स्वस्थ तन, प्रशन्न मन तथा दहो आत्मबल हाम्रो जीवनका सञ्जीवनी बुटी हुन्।

नबिसौं, सञ्चारकर्मीले समाचार बनाउने हो तर आफैँ समाचार बन्ने होइन न्यूज ब्रेक गर्नको लागि भीडभाड गर्ने काम गर्नु हुँदैन। यो महामारीको समयमा सूचना तथा समाचारका द्वितीय स्रोतको अधिक प्रयोग गर्नु उपयुक्त हुन्छ।

साभार- लोकान्तर

कारगील दिवसको अवसरमा राज्यपालको

सन्देश

गान्तोक, २५ जुलाई। २१औं कारगील विजय दिवसको अवसरमा सिक्किमका राज्यपाल गंगा प्रसादले कारगीलका शहीदहरूको पराक्रम र शौर्यताका निम्ति नमन गर्दै श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नुभएको। राज्यपालले आफ्नो सन्देशमा भन्नुभएको छ- संपूर्ण देशले ती वीर सपूतहरूलाई यस दिन याद गरिरहेछ, जसले मातृभूमिको रक्षा खातिर आफ्नो सर्वस्व न्यौछावर गरेका छन्। म ती वीर सपूत तथा सबै शहीदहरूका माताहरूलाई पनि कोटि-कोटि प्रणाम गर्दछु, जसले पराक्रम योद्धाहरूलाई जन्म दिएका छन्। भारतीय सैनिकहरूको पराक्रम, वीरता, शौर्य अनि समर्पणको परिचायक नै हो कारगील विजय दिवस। म जम्मू-कश्मीर (कारगील)-का स्थानीयवासीलाई पनि अभिनन्दन गर्न चाहन्छु, जसले त्यस्तो विषय

परिस्थितिमा पनि आफ्नो राष्ट्रप्रतिको प्रेम र नागरिकता धर्मको सफल निर्वहन गरेका छन्। कारगील विजय दिवस भारतको सम्मान अनि अनुशासनको जीतका साथै प्रत्येक भारतीयको कर्तव्यसित जोडिएको आशा र समर्पणको जीत हो। यो जीतले हामी सबै भारतीयलाई गौरवान्वित तुल्याएको छ। देशका सीमाको रक्षा अर्थात् राष्ट्रिय सुरक्षाप्रति भारतीय सैनिकहरूको वचनवद्धता र कटिबद्धतालाई म सलाम गर्दै गर्व महसुस गर्दछु। १९९९-मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री अटल बिहारी वाजपेयीको नेतृत्वमा नै कारगीलको अपरेशन विजय फ्रन्ट-मा पाकिस्तानमाथि विजय हासिल गरेको थियो। स्व. बाजपायीले सैनिकहरूको मनोबल बढाउन अहम निर्णय लिएका थिए।

कारगील दिवसको अवसरमा मुख्यमन्त्रीको

सन्देश

मुख्यमन्त्री प्रेमसिंह तामाङले सिक्किम सरकार तथा राज्यवासीको तर्फबाट कारगील विजय दिवसको अवसरमा वीर योद्धाहरूप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नुभयो। १९९९-मा भएको कारगील युद्धमा भारतीय सेनाले आफ्नो ज्यानको बलिदान दिएर प्राप्त गरेको विजय दिवस हो। उनीहरूलाई श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न प्रत्येक वर्षको २६ जुलाई का दिन पालन गरिन्छ।

मुख्यमन्त्रीले आफ्नो शुभकामना सन्देशमा भन्नुभयो-हामी कारगीलमा विजय प्राप्त गरेको २१औं वर्षगाठ पालन गरिरहेछौं। भारतले ती वीर जवानअनि उनीहरूले आफ्नो मातृभूमिको निम्ति दिएको महान बलिदानको सम्झना गरिरहेछ। शहीदहरूको सम्झना हाम्रो हृदय अनि मन

मस्तिकमा सम्मानका साथ सधैव आइरहेछ। हाम्रो राष्ट्रको सुरक्षा हाम्रा वीर सेनाहरूको भरमा छ। हाम्रा वीर योद्धाहरूलाई सलाम गर्नका साथै हाम्रो देशलाई सुरक्षित राख्न सीमानामा पहरा भएर बसेका हाम्रा पुरुष अनि पहिलाहरूको सर्वोच्च बलिदानका निम्ति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु भनी मुख्यमन्त्रीले आफ्नो शुभकामना सन्देशमा बताउनुभएको छ।

खेल विभागको अनलाइन.....

युवा मामिला केन्द्रिय राज्य मन्त्री किरन रिजिजुसित भिडियो कन्फरेन्स मार्फत भएको खेल सम्बन्धी विषयहरूबारे पनि प्रकाश पारिन्। यस अतिरिक्त उनले राज्य सल्लाहकार कमिटीको सभा आउँदो सेप्टेम्बर महिनाको प्रथम सप्ताहमा आयोजन गरिने जानकारी गराइन्।

अतिरिक्त मुख्य अभियन्ताले विद्यमान खेल पूर्वाधार विकास कार्यको स्थिति अनि उत्तर सिक्किममा लाचेन अनि लाचुङ अन्तर्गत भर्खरै आवण्टित बीएडीपी परियोजनाबारे प्रकाश पारे। सभामा चारै जिल्लाबाट अधिकारी अनि प्रशिक्षकहरूसित विभिन्न मामिला तथा प्रगतिबारे अन्तरक्रिया गरियो।

विभिन्न प्रशिक्षकहरूले एसएआई-बाट भर्खरै उपलब्ध अनलाइन सामुदायिक प्रशिक्षण साथै विशेष गरी फूटबलमा किशोर अनि किशोरीहरू माझ अनलाइन तालिम आयोजनाबारे प्रकाश पारे।

चर्चा परिचर्चा पछि विभिन्न बुँदामाथि प्रतिक्रिया व्यक्त गरिएको छ। सम्बन्धित पाठशालामा फीट इण्डिया मुभमेन्ट अन्तर्गत स्कूले नानीहरूका निम्ति एक पिरमिड शारीरिक क्रियाकलाप अनि खेल कार्यक्रम राखिनुपर्नेछ। स्टार ग्रेडिङका लागि पाठशालाहरू फीट इण्डियासित पञ्जिकरण गर्नुपर्नेछ। खेल (एथलेटिक्स) एकाडेमीको व्यवस्थापनका लागि रेसिथाड स्पोर्ट्स कम्प्लेक्स जीर्णोद्धार गरिनुपर्नेछ। यदि २९ अगस्तसम्म लकडाउन जारी रहेको खण्डमा सिक्किम खेल

व्यक्तित्वहरूको खेलकूद उपलब्धि पुस्तक जारी गर्दै राष्ट्रिय खेल दिवस समारोह छोडो बनाउन सकिनेछ। अनलाइन प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न कोचिङ प्रशाखालाई प्रस्ताव बुझाउने जिम्मेवारी दिइएको छ। अन्तमा मन्त्री कुङ्गा निमा लेप्चाले जिल्लामा सबै अधिकारी तथा पीईटी-हरूद्वारा कार्यक्रमहरूमा अझ धेरैलाई संलग्न गराउनुपर्ने बताएका छन्। सरकारले विभिन्न विकासीय परियोजनाका निम्ति अनुदान अनि कोष प्रदान गरिरहेकाले यसलाई सबै अधिकारीहरूले सकारात्मक रूपमा लिएर राज्य सरकारको सपना साकार बनाउन सहयोग अनि सहकार्य गर्नुपर्ने बताए।

गृह विभाग
सिक्किम सरकार
गान्तोक

संख्या ३८/गृह/२०२०

मिति: २७.०७.२०२०

अधिसूचना

सिक्किम सरकार वर्तमान कोभिड १९ महामारीको अवस्थालाई ध्यानमा राखेर राज्यको स्वास्थ्य क्षेत्रमा उचित मानवशक्ति तथा रसद (Logistics) प्रबन्धनको देखरेख गर्ने ध्येयले एउटा सञ्चालन समिति गठन गर्नमा प्रसन्नता व्यक्त गर्दछ।

समितिको संयोजन (Composition) यस प्रकार हुनेछ:

क्रम संख्या	नाम	पद
१.	श्री भीबी पाठक, आईएएस, अतिरिक्त मुख्य सचिव, वित्त तथा योजना एवं विकास विभाग	अध्यक्ष
२.	श्री के श्रीनिवासुलु, आईएएस, प्रधान सचिव, स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण विभाग	सदस्य
३.	श्री केसी लेप्चा, सचिव, कार्मिक विभाग	सदस्य
४.	डा. पेम्पा भोटिया, सचिव, स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण विभाग सदस्य	सचिव
५.	जिल्लापाल, पूर्व/पश्चिम/उत्तर/दक्षिण	सदस्य
६.	मुख्य चिकित्सा अधिकारी, पूर्व/पश्चिम/उत्तर/दक्षिण	सदस्य

समितिको सन्दर्भमा निम्न प्रकारका शर्तहरू हुनेछन्:

समितिले एसटीएनएम अस्पताल, जिल्ला अस्पतालहरू, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरू, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र (पीएचसी)-हरूमा मानवशक्तिको आवश्यकताको आकलन गर्नका साथै समाधानका उपाय अनि आवश्यकताअनुरूप विद्यमान मानव संसाधनको नियुक्ति/तैनाती (उन्नाश्रीशर्पी) अथवा पुनःतैनाती (Redeployment)-को सल्लाह दिनेछ।

समितिले सरकारी अस्पतालहरूमा आवश्यक औषधि, उपकरण, आपूर्ति र आवश्यक रसदको आवश्यकता अनि विद्यमान भण्डारण अवस्थाको आकलन गर्नका साथै जिल्ला, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र (पीएचसी) अनि उपकेन्द्र (पीएचएससी)-स्तरसम्म निरन्तर आपूर्ति श्रृंखला (उहरळप)-का निम्ति खरीद प्रणालीलाई सुव्यवस्थित अनि सुविधायुक्त बनाइराख्न आवश्यक उपायहरूको सुझाउ दिनेछ।

समितिले यसको प्रतिवेदन (Report) यो अधिसूचना जारी भएको एक हप्ताभित्रमा बुझाउनुपर्नेछ। प्रारम्भिक प्रतिवेदन तीन दिनभित्रमा मुख्य सचिवको माध्यमबाट राज्य सरकारलाई बुझाउनुपर्नेछ।

समितिलाई स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण विभागले सेवा प्रदान गर्नुपर्नेछ।

एससी गुप्ता, आईएएस
मुख्य सचिव
सिक्किम सरकार

मिसिल संख्या गृह/गोपनीय/११९/२०२०

सेनाको हेलिकेप्टरद्वारा साक्योड अनि
पेन्टोकवासीलाई आवश्यक राशन वितरण

मंगल, २५ जुलाई।

उत्तर सिक्किममा साक्योड अनि पेन्टोकका गाउँहरूलाई राशन पुर्याउन तथा अत्यावश्यक आपूर्ति गर्न आईएएफ को एमआई १७ हेलिकेप्टरले तीन पटक सामरिक उड़ान भरे।

निरन्तरको वर्षा झरी अनि यी दुई गाउँसित जोडिने धेरैवटा पुलहरू पैहोले बगाएर लगेपछि गत १० जुलाईदेखि यी दुई गाउँ जिल्लाका अन्य भागसित सम्पर्क बिहिन भएका छन्। सेनाको हेलिकेप्टरले उक्त गाउँका निम्ति पचास क्विन्टल वजन भएको एक सय ब्याग चामल, ५५० लिटर खाने तेल,

१.५ क्विन्टल नून, एक सय प्याकेट मोम बत्ती अनि मचिस र औषधिहरू पुर्‍याएको छ। भौगोलिक अञ्चल सहज नभएका कारण हेलिकेप्टरले पेन्टोकमा अवतरण गर्न सकेन। त्यसैले पठाइएको उक्त सामग्रीलाई साक्योड स्कूल मैदानमा उतारियो। पेन्टोक गाउँका निम्ति राशनको बाँटवरी साक्योड अनि पेन्टोकसित सम्पर्कमा रहेको रोप-वे म्मानुवल मार्फत स्थानान्तरण गरियो। उक्त परिचालन बिहान नौ बजी शुरू भएर ११:३० बजी समापन भएको थियो।

